

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/543/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1412213965
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kuchtová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1412213965.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanej: Slovenská republika, zast. Ministerstvom spravodlivosti SR, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody 175,- eur a nemajetkovej ujmy 276,60 eur, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 10. marca 2015, č. k. 4C/41/2013-46 a proti uzneseniu Okresného súdu Malacky zo dňa 24. septembra 2015, č. k. 4C/41/2013-81, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 10. marca 2015, č. k. 4C/41/2013-46, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Krajský súd v Bratislave uznesenie Okresného súdu Malacky zo dňa 24. septembra 2015, č. k. 4C/41/2013-81, p o t v r d z u j e.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom zo dňa 10. marca 2015, č. k. 4C/41/2013-46, súd prvého stupňa zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal voči žalovanej zaplata sumy 175,- eur titulom majetkovej škody a sumy 276,60 eur titulom nemajetkovej ujmy, ktoré mu mali vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Bratislava IV, keď nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenom čase.

Vykonaným dokazovaním súd prvého stupňa z exekučného spisu sp. zn. 23Er/8123/2008 (pôvodne vedeného na Okresnom súde Bratislava IV, pracovisko Malacky pod sp. zn. 37Er/11724/2006) zistil, že návrhom na vykonanie exekúcie zo dňa 9. 8. 2006, doručeným súdnemu exekútorovi U.. W. F., si žalobca ako oprávnený uplatnil voči povinnej N. U., A. XX. X. XXXX nárok na vymoženie sumy 1.470,83 eur s príslušenstvom. Na základe žiadosti súdneho exekútora zo dňa 15. 9. 2006 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, doručenej súdu dňa 19. 9. 2006, exekučný súd dňa 22. 3. 2007 vydal poverenie na vykonanie exekúcie č. 5104 021754. Oprávnený návrhom zo dňa 8. 10. 2009, doručeným Okresnému súdu Bratislava IV dňa 14. 10. 2009 a postúpeným Okresnému súdu Malacky dňa 26. 10. 2009, požiadal o zmenu súdneho exekútora a poverenie vykonaním uvedenej exekúcie súdneho exekútora U.. H. O.. Následne dňa 4. 11. 2009 súd vyzval pôvodného exekútora, aby sa k žiadosti oprávneného vyjadril, špecifikoval trovy exekučného konania a doručil exekučný spis sp. zn. EX 338/06. Súdnym exekútorom U.. W. F. výzve súdu prvého stupňa vyhovel podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 10. 12. 2009. Uznesením zo dňa 16. 3. 2010 č. k. 23Er/8123/2008-18 exekučný súd vyhovel návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora a poveril vykonaním exekúcie U.. H. O.. Z toho je podľa súdu prvého stupňa zrejmé, že o zmene exekútora rozhodol po 136 dňoch odo dňa podania návrhu. Zo spisu pritom nevyplývalo, že by bol nečinný viac ako 159 dní, ako to namietal žalobca, keďže v medziobdobí vykonal úkony smerujúce k príprave rozhodnutia. Žalobcom tvrdená nečinnosť mohla trvať 96 dní, pretože pôvodný súdnym exekútorom na výzvu súdu prvého stupňa doručil podanie dňa 10. 12. 2009.

Po právnej stránke súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 1 písm. a/, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 písm. a/, d/, f/ a m/ (v znení účinnom do 31. 12. 2012), § 9 ods. 1, 2 (v znení účinnom do 31. 12. 2012 i od 1. 1. 2013), § 9 ods. 4 (v znení účinnom od 1. 1. 2013), § 15 ods. 1, 2, § 16 ods. 1 (v znení účinnom od 1. 1. 2013), § 16 ods. 2 (v znení účinnom do 31. 12. 2012), § 17 ods. 1, 2, 3 a 4 (v znení účinnom do 31. 12. 2012) a § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 48 ods. 2 prvá veta Ústavy SR a § 44 ods. 8, 9 zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučného poriadku a vecne tým, že nezistil žalobcom tvrdenú nečinnosť súdu v trvaní 159 dní ani ďalšie skutkové okolnosti, na základe ktorých by nečinnosť súdu bolo možné posúdiť ako neefektívny postup súdu a zbytočný prieťah. Rovnako tak súd prvého stupňa nezistil žiadne okolnosti odôvodňujúce vznik škody žalobcovi, príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a oneskoreným vydaním rozhodnutia o zmene súdneho exekútora, ako ani tak významný zásah do práv žalobcu, ktorý by odôvodňoval priznanie odškodnenia z titulu nemajetkovej ujmy. Na prejednávanú vec súd prvého stupňa aplikoval ust. § 9 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2012, t. j. v čase žalobcom tvrdeného vzniku nároku i jeho uplatnenia na súde. V zmysle hmotnoprávnych ustanovení zák. č. 514/2003 Z. z. v znení platnom do 31. 12. 2012 bol zároveň súd prvého stupňa oprávnený rozhodovať o nároku žalobcu v prípade prieťahov konania.

Súd prvého stupňa uviedol, že podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. na súde je predchádzajúce prerokovanie nároku na príslušnom orgáne. V prejednáwanej veci však nemal za preukázané, že žalobca skutočne podal na príslušný orgán (Ministerstvo spravodlivosti SR) žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Bratislava IV, keď to žalovaná nepotvrdila a žalobca nepreukázal. Súd prvého stupňa preto dospel k záveru, že nebola splnená podmienka na súdne konanie. Pokiaľ by aj vychádzal z vyjadrenia žalovanej, že prvé žiadosti o prerokovanie prevzala dňa 23. 4. 2012 a žalobca uplatnil identické právo na súde dňa 27. 9. 2012, t. j. pred uplynutím šesťmesačnej lehoty na uspokojenie nároku poškodeného ministerstvom, žaloba by aj v prípade preukázania podania žiadosti bola podaná predčasne. Nakoľko však pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav v čase rozhodnutia, teda po uplynutí zákonnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku a zo spisu je nesporné, že žalovaná nároku žalobcu v rámci predbežného prerokovania nevyhovela ani čiastočne, súd prvého stupňa vec prejednal a rozhodol o uplatnenom nároku žalobcu. Dospel pritom k záveru, že žalobca nepreukázal splnenie predpokladov podľa § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., teda existenciu nesprávneho úradného postupu súdu, ktorým mu bola spôsobená škoda. Exekučný súd síce o návrhu žalobcu na zmenu súdneho exekútora rozhodol po zákonom stanovenej lehote 30 dní, ale podľa súdu prvého stupňa neporušil svoje zákonné povinnosti nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v nečinnosti, resp. v prieťahoch v konaní. Nie každý prieťah v konaní totiž možno vyhodnotiť ako zbytočný a nedodržanie zákonných lehôt sa automaticky nepovažuje za porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Rozhodujúcimi faktormi pre takéto posúdenie podľa súdu prvého stupňa sú nielen obtiažnosť veci a súčinnosť účastníkov, ale aj stav konkrétneho súdneho oddelenia, počet vecí a preťaženosť sudcu. Poukázal na skutočnosť, že žalobca mal možnosť už v exekučnom konaní upozorniť na nečinnosť súdu formou sťažnosti adresovanej predsedovi súdu, ktorú však nevyužil. Mal za to, že nespĺnenie zákonnej lehoty v danej veci nemožno vyhlásiť za zbytočný prieťah spôsobilý porušiť ústavné právo žalobcu, v dôsledku ktorého mu mala vzniknúť škoda. Žalobca zároveň podľa názoru súdu prvého stupňa samotný vznik škody ako majetkovej ujmy rovnako ako príčinnú súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou ani nepreukázal. Dodal, že uplatnené režijné náklady žalobcu nemožno považovať za reálnu škodu, pretože ide o náklady vynaložené na celkovú podnikateľskú činnosť žalobcu v súvislosti s realizovaním predmetu jeho obchodnej činnosti. Žalobca nepreukázal vznik a vynaloženie nákladov na administráciu súvisiacich s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období medzi doručením návrhu na zmenu súdneho exekútora a rozhodnutím, ako ani, že išlo o náklady, ktoré by mu v prípade rozhodnutia súdu o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu neboli vznikli. Súd prvého stupňa neprijal ani tvrdenie žalobcu týkajúce sa výšky majetkovej ujmy, ktoré bez relevantného dôkazného preukázania nepovažoval za postačujúce. Žalobca teda v časti žalobného návrhu týkajúcej sa uplatnenej majetkovej škody vo výške 175,- eur neuniesol dôkazné bremeno, keďže škoda nevyplýva z ním predložených listinných dôkazov.

K nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 276,60 eur (ktorú si uplatnil ako primeranú náhradu za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, porušenie práv žalobcu a stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a spravodlivé riešenie veci a vyvolanie rizík ohrozujúcich konečné vymożenie pohľadávky) súd prvého stupňa uviedol, že žalobca nijako nešpecifikoval a nekonkretizoval, ako skutočnosť, že exekučný súd vydal rozhodnutie o zmene exekútora po zákonom stanovenej lehote, ohrozila jeho subjektívne práva, nepreukázal, že by konkrétnym negatívnym spôsobom ovplyvnila jeho podnikateľskú činnosť, ktorú preukázateľne naďalej vykonáva. Žalobca iba opísal subjektívne pocity v teoretickej rovine, ktorých objektívna existencia však nebola preukázaná a nevyplýva ani zo samotnej žaloby. Neuviedol konkrétne vnútorné zásahy do spoločnosti v príčinnej súvislosti s rozhodnutím o zmene exekútora po lehote, nešpecifikoval konkrétne ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania a takéto skutočnosti neboli súdu prvého stupňa známe ani z rozhodovacej činnosti. Podľa súdu prvého stupňa subjektívny pocit straty legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, straty dôvery v právo a spravodlivé riešenie veci, nemá oporu v existencii žiadnej objektívne preukázanej skutkovej okolnosti v konaní. Rovnako postup exekučného súdu nebol spôsobilý vyvolať riziko ohrozujúce konečné vymożenie pohľadávky. Súd prvého stupňa mal za to, že takéto riziko vyplýva z charakteru činnosti žalobcu a orientácie jeho podnikania na cieľovú skupinu nesolventných spotrebiteľov. V danej veci považoval súd prvého stupňa za dostačujúce zadosťučinenie konštatovanie, že v exekučnom konaní nebolo vydané rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote a že postupom súdu došlo k porušeniu práva. K žiadnej materiálnej ani nemateriálnej škode v súvislosti s nerozhodnutím o zmene exekútora v lehote nemohlo podľa neho dôjsť ani z dôvodu zachovania kontinuity exekučného konania v prípade zmeny exekútora, keď až do doručenia exekučného spisu exekučným súdom novému exekútorovi ostáva v platnosti a účinnosti pôvodné poverenie a exekučné konanie nie je prerušené ani zastavené. Vzhľadom na záver o nepreukázaní základu uplatneného nároku sa súd prvého stupňa výškou uplatneného nároku (majetkovej škody a nemajetkovej ujmy) nezaoberal.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. Ich náhradu úspešnej žalovanej nepriznal, pretože si ju nevyčísľila a súd prvého stupňa na jej strane vznik trov konania nezistil.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na opätovné prejednanie. Vytkol súdu prvého stupňa, že vec prejednal v jeho neprítomnosti (§ 101 ods. 2 O. s. p.) napriek tomu, že požiadal riadne a včas o zrušenie pojednávania, uviedol dôležité dôvody a predložil listiny s nimi spájané, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Uviedol, že už vo svojej žalobe upovedomil súd prvého stupňa o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená systémom súdneho manažmentu na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. To, že krajský súd v označených skutočnostiach nezhliadol dôvod na vylúčenie sudcu, podľa žalobcu nič nemení na tom, že v jeho očiach a objektívne aj v očiach verejnosti nie je možné tohto sudcu považovať za nestranného, a to aj z dôvodu, že rozhodnutie krajského súdu je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach (príkladmo poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 17. 10. 2012, č. k. 11NcC/46/2012-24), ako aj s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zachovávanía práva na nestranný súd. Žalobca tiež poukázal na skutočnosť, že podal ústavnú sťažnosť pre porušovanie jeho práva na nestranný súd, ktorej výsledkom bude zrušenie rozhodnutia krajského súdu, a preto podľa neho nebolo a nie je prípustné, aby konanie pokračovalo ústnym pojednávaním, v ktorom vykonával úkony a rozhodoval vylúčený sudca. Uviedol, že meritórne rozhodnutie vo veci súdom prvého stupňa (vylúčeným sudcom) neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že v rovnakom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodol aj o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., proti ktorému legálne pripustil odvolanie s tým, že odvolanie podáva aj proti rozhodnutiu o zamietnutí jeho návrhu na prerušenie konania, pričom v čase podania odvolania o zamietnutí žaloby nebolo právoplatne rozhodnuté o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Dôsledok správania súdu prvého stupňa, kedy predbehol vydaním meritórneho rozhodnutia účinky právoplatného rozhodnutia o prerušení konania z dôvodu rozhodovania o otázke nestrannosti sudcu, zakladá porušenie práva žalobcu na súdnu ochranu, osobitne marí jeho možnosť konať pred súdom. Namietol, že súd prvého stupňa sa nedostatočne oboznámil s podmienkami, za ktorých je možné viesť konanie, keď jeho žiadosť o zrušenie (odročenie) nariadeného pojednávania z dôležitého dôvodu ignoroval, a to napriek tomu, že žalobca trval na osobnej účasti právneho zástupcu na pojednávaní vedenom nestranným sudcom na nestrannom súde. Vytýkal tiež súdu prvého stupňa, že

nemal možnosť sa vyjadriť k tvrdeniam žalovanej, z ktorých pri rozhodovaní vychádzal a ani k dôkazom, ktoré vykonal a na ktorých založil svoje rozhodnutie, čím došlo k degradácii zásady kontradiktórnosti, porušeniu jeho práva na súdnu ochranu, ako aj k odňatiu možnosti konať pred súdom. Zastával názor, že súd prvého stupňa sa dopustil viacerých omylov, keď v napadnutom rozsudku konštatoval, že žalobcom namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, avšak v odôvodnení prezentované časové úseky tomuto tvrdeniu nenasvedčujú. Na splnenie zákonnej lehoty, resp. na konanie bez zbytočných prieťahov a na konanie bez neodôvodnenej nečinnosti exekučného súdu je pritom dôležité skúmať nielen samotný moment, kedy exekučný súd vydal poverenie, ale aj moment, kedy poverenie doručil príslušnému súdnemu exekútorovi. Ďalej žalobca poukázal na zásadu kontradiktórnosti a namietal, že nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť sa k nim vyjadriť a ani navrhnúť dôkazy na podporu svojich protitvrdení. Súd prvého stupňa podľa žalobcu porušil jeho právo na kontradiktórny súdny proces. Mal za to, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. Pokiaľ súd prvého stupňa na základe informácií o skutkových a právnych okolnostiach, ktorými disponuje alebo s ktorými sa oboznámil v dôsledku dokazovania vykonaného ex offo (súd prvého stupňa totiž vykonal dokazovanie, ktorého obsah a rozsah si bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu určil sám), zistil, že existuje okolnosť brániaca vydať pre žalobcu pozitívne rozhodnutie, musí o tom informovať účastníkov konania a umožniť im, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadрили. Poznamenal, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie listinami, ktorých pôvod nie je z odôvodnenia rozhodnutia poznateľný a nie je zrejmé, či išlo o listiny založené v exekučnom spise, pričom len také listiny by mohli slúžiť ako dôkaz. Ku skutočnosti, že žalovaná sa vo veci napriek výzve súdu prvého stupňa nevyjadrila, žalobca uviedol, že súd prvého stupňa mal preto rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie podľa § 153b O. s. p. na základe žalobcom tvrdeného skutkového stavu. Súd prvého stupňa však namiesto toho bez nariadenia pojednávania doplnil skutkový základ dokazovaním, ktorého obsah a rozsah si sám určil a následne vo veci meritórne rozhodol. Žalobca taktiež namietal, že súd prvého stupňa úplne ignoroval všetky jeho tvrdenia o majetkovej škode, ktorá vznikla z titulu udržiavania a správy informačného systému, výdajov na administratívne spracovanie textov urgencií, publikačných výdajov spojených s vyhotovením urgencií, ako aj poštovných a telekomunikačných výdajov, a preto je napadnutý rozsudok v tejto časti nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku podľa neho vôbec nie je zrejmé, akou úvahou súd prvého stupňa dospel jednoznačne a nepochybne k presvedčeniu o tom, že majetková škoda a nemajetková ujma nevznikla. Súd prvého stupňa odôvodnil napadnutý rozsudok rovnako ako v iných rozhodnutiach, v ktorých vystupujú rovnakí účastníci konania, ale v ktorých bol rozdielny skutkový základ. Súd prvého stupňa tak vytvára odôvodnenia rozhodnutí formulárovým spôsobom, čo nemožno ústavnoprávne akceptovať. Žalobca nesúhlasil ani s tvrdením súdu prvého stupňa, že náklady na správu pohľadávky počas nečinnosti súdu zapríčinil dlžník (povinný), pretože ak by súd rozhodol o návrhu v zákonnej lehote, náklady na správu by prešli na súdneho exekútora a boli by časom transformované do podoby trov exekúcie. Podotkol, že právnym titulom je v danej veci nesprávny úradný postup exekučného súdu, za ktorý dlžník nemôže niesť zodpovednosť, a teda ani znášať náklady spojené so správou pohľadávky, ktoré vznikli vykonaním nesprávneho úradného postupu. Žalobca poukázal na skutočnosť, že pri vyčíslení majetkovej škody vychádzal z účtovnej agendy, ktorú vzhľadom na ochranu osobných údajov, obchodného tajomstva a dôverných informácií nebolo možné korešpondenčne predložiť, obdobne ako pracovné a obchodné zmluvy. Dôkazy o výške majetkovej škody, vrátane znaleckého posudku, ktorého vyhotovenie zabezpečil, chcel predložiť v konaní pred súdom prvého stupňa prostredníctvom vykonaného pojednávania. Súd prvého stupňa však dokazovanie neprípustne skrátil len na dôkazy vykonávané ex offo, nepoučil ho podľa ust. § 120 ods. 4 O. s. p. a neoznámil mu, že hodlá vyhlásiť rozhodnutie vo veci samej tak, aby mal priestor navrhnúť alebo predložiť ďalšie dôkazy vrátane tých, ktoré vznikli po podaní žaloby v dôsledku narastania škody. Namietal, že súd prvého stupňa vzhľadom na odôvodnenie napadnutého rozsudku nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa so znaleckým posudkom č. 1/2014 vypracovaným Znaleckým ústavom Ekonomickej univerzity v Bratislave, ktorý žalobca predložil ako dôkaz o vzniku škody a z ktorého jednoznačne vyplývajú konkrétne náklady vynaložené žalobcom v súvislosti so správou a vedením pohľadávky. Zároveň súčasťou posudku sú aj prílohy, ktoré v príčinnej súvislosti s omeškaním exekučného súdu predstavujú podrobný prehľad o vynaložených mzdových nákladoch, nákladoch na tlač, na úpravu informačného systému, na poštovné a na telekomunikačné služby. K nemajetkovej ujme žalobca vytýkal súdu prvého stupňa, že vo svojom rozhodnutí nevysvetlil, prečo nekonštatoval porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na rozhodnutie v zákonom stanovenom čase, hoci sám súd prvého stupňa zistil, že o návrhu nebolo rozhodnuté v zákonom

stanovenom čase a pre túto nečinnosť a nesprávny úradný postup nenašiel žiadne objektívne udržateľné ospravedlňujúce dôvody. Namietal, že súd prvého stupňa v súvislosti s majetkovou ujmom analyzoval okolnosti, ktoré s vecou vôbec nesúvisia a tieto okolnosti vydáva za odôvodnenie svojho rozhodnutia. Z vykonaného dokazovania pritom jednoznačne vyplýva, že práva žalobcu boli porušené prekročením zákonom stanovenej lehoty. Za irelevantné považoval úvahy súdu prvého stupňa o tom, aké spôsoby judikovania pohľadávky si žalobca zvolil, keďže súdne rozhodnutia všeobecných súdov sú rovnocenné s rozhodnutiami rozhodcovských súdov, taktiež úvahy o podstate a rozsahu podnikateľského rizika, keď podnikateľské riziko nemožno pre existenciu čl. 2 ods. 2 Ústavy SR vzťahovať na možnosť vopred predpokladať porušovanie zákona štátnym orgánom, ako aj úvahy o udržiavaní kontaktu súdneho exekútora, pretože tento nemôže byť činný, kým nezíska poverenie na vykonanie exekúcie od súdu. Mal za to, že všetky problémy, ktoré boli vyvolané v jeho právnej sfére nerešpektovaním zákonnej lehoty zo strany exekučného súdu, svedčia o potrebe nastoliť spravodlivosť poskytnutím finančnej satisfakcie za porušené práva. V závere svojho odvolania žalobca k návrhu na prerušenie konania uviedol, že ak bol tento súdu prvého stupňa doručený pred nariadeným pojednávaním, súd prvého stupňa bol povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť.

Predmetom konania v prejednávannej veci je zaplatenie sumy 175,- eur z titulu náhrady majetkovej škody a sumy 276,60 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy. Predmet konania teda nedosiahol sumu 1.000,- eur, a preto ide o tzv. drobný spor (§ 200ea ods. 1 O. s. p.). V zmysle § 115a ods. 2 O. s. p. tak súd prvého stupňa nebol povinný vo veci nariadiť pojednávanie a nepochybil, keď rozsudkom rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania. Termín verejného vyhlásenia rozsudku súdu prvého stupňa stanovil na deň 10. 3. 2015 o 09.40 hod. Na verejné vyhlásenie rozsudku súdu prvého stupňa nebol povinný žalobcu predvolať a jeho termín v súlade s § 156 ods. 3 O. s. p. oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 20. 2. 2015, t. j. v zákonnej lehote najmenej 5 dní pred verejným vyhlásením rozsudku (oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku sa nachádza v spisovom materiály, hoci nie je zažurnalizované). Keďže súd prvého stupňa vo veci nenariadil pojednávanie, žalobca ani nemohol požiadať o odročenie pojednávania a zo spisu vyplýva, že tak ani neurobil. Odvolacia argumentácia žalobcu, že požiadal o odročenie pojednávania, ktoré sa však ani nekonalo, tak svedčí iba o tom, že žalobca podáva formulárové odvolania bez toho, aby ich prispôbil konkrétnej veci.

K odvolacej argumentácii žalobcu, že vo veci konal a rozhodoval vylúčený sudca, odvolací súd uvádza, že žalobca podal žalobu na Okresný súd Bratislava IV a súčasne v nej namietol zaujatosť všetkých sudcov tohto súdu. Uznesením zo dňa 22. októbra 2012, č. k. 8NcC/212/2012-14 odvolací súd rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Bratislava IV (vrátane vtedajšej zákonnej sudkyne U. U. C.) nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci a návrhu žalobcu na prikázanie predmetnej veci inému súdu nevyhoveli. Okresný súd Bratislava IV pred začatím konania vo veci samej prípisom zo dňa 19. 2. 2013 vec postúpil Okresnému súdu Malacky. Krajský súd v Bratislave na námietku žalobcu proti postúpeniu veci uznesením zo dňa 29. júla 2013, sp. zn. 5NcC/55/2013 rozhodol, že miestne príslušným súdom na prejednanie veci je Okresný súd Malacky. Žalobca však podľa názoru odvolacieho súdu v podaní zo dňa 6. 3. 2013, ktorým namietol postúpenie veci Okresnému súdu Malacky, zároveň namietol aj zaujatosť všetkých sudcov Okresného súdu Malacky, t. j. vrátane zákonnej sudkyne a jeho podanie je potrebné podľa obsahu posudzovať aj ako námietku zaujatosti. Z ust. § 16 ods. 3 O. s. p. pritom vyslovene vyplýva, že pred rozhodnutím o námietke zaujatosti nemôže súd vydať rozhodnutie vo veci samej alebo rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Vzhľadom na túto skutočnosť súd prvého stupňa postupoval v rozpore s § 16 ods. 1, 3 O. s. p., keď vec pred meritórnym rozhodnutím nepredložil svojmu nadriadenému súdu spolu s vyjadrením zákonnej sudkyne na rozhodnutie o námietke zaujatosti. Uvedenú skutočnosť treba podľa odvolacieho súdu považovať za takú procesnú vadu, ktorá môže mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa. Rozhodnutiu vo veci samej totiž v prípade vzniesenia námietky zaujatosti musí predchádzať vyriešenie otázky vylúčenia zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Súd prvého stupňa tým, že konal a rozhodol vo veci samej napriek tomu, že nebolo zákonným postupom rozhodnuté o námietke zaujatosti vznesenej žalobcom voči zákonnej sudkyňi,

odňal žalobcovi právo konať pred nestranným súdom zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čo samo osebe odôvodňuje zrušenie napadnutého rozsudku.

Pochybenie súdu prvého stupňa okrem toho spočíva aj v tom, že žalobcovi nedoručil vyjadrenie žalovanej k žalobe. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalovaná sa k žalobe vyjadrila podaním zo dňa 16. 7. 2014, doručeným súdu prvého stupňa dňa 21. 7. 2014 (č. I. 34). Súd prvého stupňa však toto vyjadrenie žalovanej k žalobe (vychádzajúc z obsahu spisového materiálu) nedoručil žalobcovi, čím postupoval v rozpore s § 114 ods. 2 druhá veta O. s. p. a žalobcovi aj týmto odňal možnosť konať pred súdom. Zároveň súd prvého stupňa žalobcu ani nepoučil podľa § 120 ods. 4 O. s. p. dokedy môže najneskôr predložiť alebo označiť dôkazy a skutočnosti, keď zo záznamu v spise na č. I. 19 vyplýva, že poučenie o procesných právach a povinnostiach bolo zasielané iba žalovanej, ktorá si ho prevzala dňa 26. 2. 2013.

Vzhľadom na uvedené procesné pochybenia súdu prvého stupňa odôvodňujúce zrušenie napadnutého rozsudku sa odvolací súd jeho správnosťou čo do merita veci nezaoberal. Rovnako sa odvolací súd nezaoberal odvolacími námietkami žalobcu ohľadom zamietnutia jeho návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., keďže podľa obsahu spisu v danej veci žalobca návrh na prerušenie konania nepodal, a preto súd prvého stupňa o ňom v napadnutom rozsudku ani nemohol rozhodovať.

Z týchto dôvodov odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a podľa ods. 2 tohto ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V ňom bude v prvom rade potrebné zaoberať sa námietkou zaujatosti zákonnej sudkyne vznesenou žalobcom v podaní zo dňa 6. 3. 2013, resp. v prípade jej vylúčenia z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci aj námietkou zaujatosti vo vzťahu k ostatným sudcom súdu prvého stupňa (č. I. 21). Následne po vyriešení tejto otázky, ak sudcovia súdu prvého stupňa nebudú z prejednávania a rozhodovania veci vylúčení, bude potrebné vo veci opätovne rozhodnúť. Pred opätovným rozhodnutím vo veci však súd prvého stupňa bude musieť doručiť žalobcovi rovnopis vyjadrenia žalovanej k žalobe z č. I. 34 a poučiť žalobcu podľa § 120 ods. 4 O. s. p.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne o trovách prvostupňového i odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Napadnutým uznesením zo dňa 24. septembra 2015, č. k. 4C/41/2013-81, súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie v sume 20,- eur v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia. Súdny poplatok súd prvého stupňa vyrubil podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu zák. č. 71/1992 Zb.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca. Žiadal, aby súd prvého stupňa s poukazom na ust. § 210a O. s. p. tomuto odvolaniu v celom rozsahu vyhovel a napadnuté uznesenie zrušil bez náhrady a v prípade, ak tento postup nevyužije, aby odvolací súd napadnuté uznesenie/výzvu v celom rozsahu zrušil bez náhrady. Namietol, že napadnuté uznesenie neobsahuje odôvodnenie, a preto je nepreskúmateľné. Poukázal pritom na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline v obdobných veciach. Uviedol, že v zmysle pol. č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Spoplatneniu teda podľa žalobcu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody, nepodliehajú mu aj ďalšie úkony vo veci samej ako sú odvolanie, dovolanie a pod., ako je tomu pri položke 1 sadzobníka súdnych poplatkov. Žalobca však podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu, pričom súd prvého stupňa nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Z tohto dôvodu mal za to, že nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007, sp. zn. 4Cdo/39/2007. Zastával názor, že uložením poplatkovej povinnosti v prípade, kedy ju nemal, došlo k zásahu do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a/ Ústavy Slovenskej republiky. V § 1 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch je totiž vyjadrená ústavná zásada vyplývajúca z čl. 59 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorej dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona. Žalobca zdôraznil, že použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vzhľadom na čl. 59 ods. 2 Ústavy SR vylúčené. Súd je pri výkone svojej rozhodovacej

právomoci viazaný čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, a teda môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Okrem toho žalobca poukázal na ust. § 18ca zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého sa z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 9. 2012 vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 9. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 9. 2012. Keďže v danom prípade žalobu podal na súd prvého stupňa pred 1. 10. 2012, konanie začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z., a preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30. 9. 2012. Poznamenal, že do 30. 9. 2012 bolo podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona o súdnych poplatkoch konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom vecne oslobodené od poplatku. S týmto sa podľa žalobcu stotožňuje aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý v uznesení sp. zn. 5MCdo/14/2007 z 30. 6. 2008 vyslovil názor, že spoplatňovanie procesného úkonu sa musí riadiť časom začatia konania. Poukázal tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 10. 8. 2011 sp. zn. 6MCdo/2/2011, z ktorého podľa žalobcu vyplýva, že ak v čase začatia konania bolo súdne konanie o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom oslobodené od súdnych poplatkov, pričom išlo o vecné oslobodenie vyplývajúce priamo zo zákona, konanie je od poplatkovej povinnosti oslobodené celé a za žiadny procesný úkon urobený v tomto konaní sa poplatok neplatí. Ak sa teda oslobodzuje konanie ako celok, oslobodzuje sa podľa žalobcu aj odvolacie konanie. Tento záver podľa žalobcu potvrdili napr. aj Okresný súd Komárno a Okresný súd Rimavská Sobota v uzneseniach, ktoré priložil k svojmu odvolaniu, či občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Banskej Bystrici na svojom rokovaní dňa 27. 11. 2013, z ktorého časť zápisnice taktiež priložil k odvolaniu.

Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov súdne poplatky (ďalej len "poplatky") sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "sadzobník"), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 4 prvá veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku alebo pevnou sumou.

Podľa § 6 ods. 2 prvá a druhá veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej.

Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa vyberá súdny poplatok 20 eur.

Položka 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb., bola do Sadzobníka vložená novelou zákona č. 71/1992 Zb. vykonanou zákonom č. 286/2012 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. 10. 2012. Súčasne bol touto novelou do zákona č. 71/1992 Zb. vložený § 18ca, podľa ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 9. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 9. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 9. 2012. Do 30. 9. 2012 konanie o náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z. z. nebolo uvedené v Sadzobníku súdnych poplatkov a v ust. § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. v znení účinnom do 30. 9. 2012 bolo výslovne uvedené,

že toto konanie je vecne oslobodené od súdnych poplatkov. S účinnosťou od 1. 10. 2012 však bolo uvedené ustanovenie zo zákona č. 71/1992 Zb. vypustené zákonom č. 286/2012 Z. z. Tento typ konania tak od 1. 10. 2012 už nie je vecne oslobodený od súdnych poplatkov.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou podanou na súd prvého stupňa dňa 27. 9. 2012 domáha náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa zákona č. 514/2003 Z. z. a dňa 10. 4. 2015 podal elektronickým podaním so zaručeným elektronickým podpisom odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa zo dňa 10. 3. 2015, č. k. 4C/41/2013-46. Podaním odvolania tak žalobcovi vznikla v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. poplatková povinnosť. Vzhľadom na znenie ust. § 6 ods. 2 prvá veta zákona č. 71/1992 Zb., podľa ktorého, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni, by žalobcovi v súvislosti s § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. nebolo možné uložiť povinnosť zaplatiť poplatok za odvolanie iba v prípade, ak by ho podal pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z., ktorým bola zavedená položka 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, t. j. pred 1. 10. 2012. Z vyššie uvedeného však vyplýva, že v prejednávanej veci odvolacie konanie začalo už za účinnosti zákona č. 71/1992 Zb. v znení zákona č. 286/2012 Z. z. Žalobcovi preto podaním odvolania vznikla povinnosť zaplatiť poplatok za odvolanie vo výške 20,- eur v zmysle položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov v znení účinnom v čase podania odvolania. Na uvedené nemá vplyv skutočnosť, že žalobca podal žalobu na súd ešte pred 1. 10. 2012, dňa 27. 9. 2012, keďže odvolacie konanie bolo nepochybne začaté až po tomto dátume. Rovnako nedôvodné sú aj odvolacie námietky žalobcu týkajúce sa svojvoľného rozširovania okruhu úkonov podliehajúcich poplatkovej povinnosti súdom prvého stupňa. Z ust. § 6 ods. 2 druhá veta zákona č. 71/1992 Zb. totiž priamo vyplýva, že za odvolacie konanie vo veci samej sa poplatok vyberá podľa rovnakej sadzby ako poplatok za konanie v prvom stupni. Pokiaľ teda v položke 7a Sadzobníka súdnych poplatkov je stanovená výška poplatku zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom 20,- eur, je v nadväznosti na uvedené potrebné v rovnakej výške vybrať súdny poplatok aj v odvolacom konaní. Nejde pritom o rozširovanie okruhu úkonov podliehajúcich poplatkovej povinnosti, keďže v Sadzobníku súdnych poplatkov je jednoznačne stanovená sadzba súdneho poplatku za konanie na prvom stupni a podľa § 6 ods. 2 druhá veta zákona č. 71/1992 Zb. tak možno určiť aj sadzbu súdneho poplatku za odvolacie konanie. Neobstojí teda ani poukaz žalobcu na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. 3. 2007, sp. zn. 4Cdo/39/2007, ktorý sa vzťahuje na odlišný skutkový základ a v danej veci nie je aplikateľný. Obdobne to platí aj pre poukaz žalobcu na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 10. 8. 2011 sp. zn. 6MCdo/2/2011, ktoré sa týkalo súdneho poplatku za námietku zaujatosti. Žalobca poukazyval aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30. 6. 2008 sp. zn. 5MCdo/14/2007, z ktorého podľa neho vyplýva, že spoplatňovanie procesného úkonu sa musí riadiť časom začatia konania. Odvolací súd vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu poznamenáva, že sa týka spoplatňovania návrhu na zastavenie exekúcie, pričom priamo v ňom najvyšší súd uviedol, že návrh na zastavenie exekúcie nie je návrhom na začatie žiadneho osobitného konania, akým je napríklad tzv. sporové konanie v prvom stupni, odvolacie konanie, dovolacie konanie, ale tiež konanie súdu o námietkach proti exekúcii. Z toho je zrejmé, že aj najvyšší súd považoval odvolacie konanie za samostatné konanie, ktoré je potrebné aj samostatne spoplatňovať, na rozdiel od návrhu na zastavenie exekúcie. Pokiaľ ide o uznesenia prvostupňových súdov, Krajského súdu v Žiline a závery občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktoré žalobca priložil k svojmu odvolaniu, odvolací súd uvádza, že týmito rozhodnutiami ani závermi nie je viazaný a aj po oboznámení sa s ich obsahom zotrváva na svojom právnom názore prezentovanom vyššie. Závery odvolacieho súdu sú zároveň aj v súlade so stanoviskom občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 3. 12. 2015 zverejneného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2016, podľa ktorého, ak bolo odvolanie (dovolanie) podané po 30. septembri 2012, vzťahuje sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom (dovolacom) konaní právna úprava účinná od 1. októbra 2012, i keď konanie vo veci samej na súde prvého stupňa začalo pred 30. septembrom 2012.

Z týchto dôvodov má odvolací súd za to, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je vecne aj právne správne. Zároveň spíňa aj náležitosti vyplývajúce z ust. § 169 ods. 1 O. s. p., keď je z neho zrejmý dôvod vyrubenia súdneho poplatku, jeho výška, čas, spôsob a platobné miesto pre splnenie poplatkovej povinnosti, ako aj príslušná položka Sadzobníka súdnych poplatkov, na základe ktorej bol súdny poplatok vyrubený. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 24. septembra 2015, č. k. 4C/41/2013-81, ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 O. s. p.

Toto rozhodnutie bolo odvolacím senátom prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.